

Barem de notare – clasa a X-a

Problema 1. Rezolvați în mulțimea numerelor reale:

a) $4^x \cdot 9^{\frac{1}{x}} + 9^x \cdot 4^{\frac{1}{x}} + 6^{x+\frac{1}{x}} = 108$
b) $13 \cdot (3^{\lg x^2} + x^{\lg 4}) \leq (3 \cdot x^{\lg 3} + 2^{1+\lg x})^2$

Soluție:

a) Condiție de existență: $x \neq 0$

Pentru $x < 0$, membrul stâng este mai mic decât 3.1p

Dacă $x > 0$, membrul stâng se scrie $6^{x+\frac{1}{x}} \cdot \left[\left(\frac{2}{3}\right)^{x-\frac{1}{x}} + \left(\frac{3}{2}\right)^{x-\frac{1}{x}} + 1 \right]$.

Dar $x + \frac{1}{x} \geq 2 \Rightarrow 6^{x+\frac{1}{x}} \geq 36$.

Cum $\left(\frac{2}{3}\right)^{x-\frac{1}{x}} + \left(\frac{3}{2}\right)^{x-\frac{1}{x}} \geq 2$, deducem că membrul stâng este mai mare sau egal cu 108. (2p)

Egalitatea se obține pentru $x = 1$1p

b) $(3 \cdot x^{\lg 3} + 2^{1+\lg x})^2 = (3 \cdot 3^{\lg x} + 2 \cdot 2^{\lg x})^2 \leq 13 \cdot (3^{2\lg x} + 2^{2\lg x})$ conform C.B.S1p

Dar $3^{2\lg x} + 2^{2\lg x} = 3^{\lg x^2} + x^{\lg 4}$.

Rezultă condiția $\frac{3}{3^{\lg x}} = \frac{2}{2^{\lg x}} \Leftrightarrow \left(\frac{3}{2}\right)^{\lg x} = \frac{3}{2}$1,5p

Deci $x = 10$0,5p

Problema 2. Se consideră mulțimea A și funcția $f : A \rightarrow A$. Știind că $|A| = 2015$ și $f \circ f \circ f = 1_A$, demonstrați că $\{x \in A \mid f(x) = x\}$ are cel puțin două elemente.

Soluție:

Din $f \circ f \circ f = 1_A$ rezultă că f este bijectivă.1p

Presupunând că f nu are niciun punct fix, rezultă $f(x) \neq x, \forall x \in A$, apoi $f(f(x)) \neq f(x)$ și în final că $x, f(x), f(f(x))$ sunt distincte două câte două, Rezultă că A se poate scrie ca o reuniune finită de triplete de această formă, deci $|A|$ este multiplu de 3. Contradicție!3p

Dacă presupunem că f are un singur punct fix x_0 , rezultă analog că $|A - \{x_0\}|$ este multiplu de 3. Contradicție!2p

Deci f are cel puțin două puncte fixe.1p

Problema 3. Fie $a, b, c \in \mathbb{C}^*$ astfel încât $|b|^2 = 3|a| \cdot |c|$ iar $\arg a, \arg b, \arg c$ sunt în progresie aritmetică. Dacă z_1 și z_2 sunt rădăcinile ecuației $az^2 + bz + c = 0$, demonstrați că punctele $M_1(z_1), M_2(z_2)$ și O (originea axelor de coordonate), sunt vârfurile unui triunghi echilateral.

Soluție:

Considerăm: $a = R(\cos \alpha + i \sin \alpha), c = r(\cos \beta + i \sin \beta), b = \sqrt{3Rr} \left(\cos \frac{\alpha + \beta}{2} + i \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \right)$

unde $r, R > 0$ și $\alpha, \beta \in [0, 2\pi)$1p

Se obține $\Delta = -Rr[\cos(\alpha + \beta) + i \sin(\alpha + \beta)] = (\sqrt{Rr})^2 i^2 \left(\cos \frac{\alpha + \beta}{2} + i \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \right)^2$

și $z_{1,2} = -\sqrt{\frac{r}{R}} \cdot \frac{-\sqrt{3} \pm i}{2} \cdot \left(\cos \frac{\beta - \alpha}{2} + i \sin \frac{\beta - \alpha}{2} \right)$ 3p

Atunci $\frac{z_1}{z_2} = \frac{\frac{-\sqrt{3} - i}{2}}{\frac{-\sqrt{3} + i}{2}} = \frac{1}{2} + \frac{i\sqrt{3}}{2}$ 1p

Deci $z_1 = z_2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$ sau $z_1 - 0 = \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \cdot (z_2 - 0)$, adică $M_1(z_1), M_2(z_2)$ și $O(0)$ sunt vârfurile unui triunghi echilateral.2p

Problema 4. Să se rezolve în mulțimea numerelor reale

$$\sqrt[3]{x\sqrt{x}} - \sqrt[7]{x\sqrt{x\sqrt{x}}} = 6\sqrt[12]{x\sqrt{x}}.$$

Gazeta matematică

Soluție:

Condiția de existență a radicalului: $x \geq 0$

Ecuția se scrie: $x^{\frac{1}{2}} - x^{\frac{1}{4}} = 6x^{\frac{1}{8}}$. Notăm $x = t^8$ **3p**

Obținem ecuația: $t^4 - t^2 - 6t = 0 \Rightarrow t(t^3 - t - 6) = 0 \Rightarrow t_1 = 0$ **1p**

Sau $t^3 - t - 6 = 0 \Rightarrow t^3 - 4t + 3t - 6 = 0 \Rightarrow t(t^2 - 4) + 3(t - 2) = 0$ **1p**

Rezultă $(t - 2) \cdot (t^2 + 2t + 3) = 0 \Rightarrow t_2 = 2$ **0,5p**

Sau $t^2 + 2t + 3 = 0 \Rightarrow \Delta_t = -8 < 0 \Rightarrow$ ecuația nu are soluții reale. **0,5p**

Obținem $x \in \{0; 256\}$ **1p.**